COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.8.2011
COM(2011) 523 final

2011/0227 (NLE)

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2011/344/UE privind acordarea de asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia

EXPUNERE DE MOTIVE

La 17 mai 2011, Consiliul a acordat Portugaliei, la cererea acesteia, asistență financiară (Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului) pentru susținerea unui program solid de reforme economice vizând refacerea încrederii, facilitarea întoarcerii economiei la o creștere sustenabilă și asigurarea stabilității financiare a Portugaliei, a zonei euro și a UE.

În conformitate cu articolul 3 alineatul (9) din Decizia 2011/344/UE, Comisia a efectuat, împreună cu FMI și în colaborare cu BCE, prima evaluare a progreselor înregistrate în implementarea măsurilor convenite, precum și a eficacității și a impactului social și economic al acestora.

Ținând seama de evoluțiile economice, fiscale și financiare recente și de măsurile de politică, Comisia consideră că sunt necesare modificări limitate ale condițiilor de politică economică pe care s-a bazat asistența, pentru a garanta atingerea obiectivelor programului, conform explicațiilor din considerentele modificărilor propuse ale deciziei de punere în aplicare a Consiliului.

2011/0227 (NLE)

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2011/344/UE privind acordarea de asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 407/2010 al Consiliului din 11 mai 2010 de instituire a unui mecanism european de stabilizare financiară[1], în special articolul 3 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Consiliul a acordat Portugaliei, la cererea acesteia, asistență financiară (Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului din 17 mai 2011) pentru susținerea unui program solid de reforme economice vizând refacerea încrederii, facilitarea întoarcerii economiei la o creștere sustenabilă și asigurarea stabilității financiare a Portugaliei, a zonei euro și a UE.

(2) În conformitate cu articolul 3 alineatul (9) din Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE, Comisia a efectuat, împreună cu Fondul Monetar Internațional (FMI) și în colaborare cu Banca Centrală Europeană (BCE), prima evaluare a progreselor înregistrate de autorități în implementarea măsurilor convenite, precum și a eficacității și a impactului social și economic al acestora.

(3) Conform proiecțiilor actuale ale Comisiei cu privire la creșterea PIB-ului nominal (-0,7 % în 2011, 0,0 % în 2012, 2,5 % în 2013 și 3,9% în 2014), traiectoria de ajustare bugetară este în acord cu Recomandarea Consiliului din 2 decembrie 2009 adresată Portugaliei[2] în temeiul articolului 126 alineatul (7) din tratat și este compatibilă cu traiectoria stabilită pentru ponderea datoriei în PIB (101,1 % în 2011, 106,2 % în 2012, 107,3 % în 2013 și 106,4 % în 2014). Ponderea datoriei în PIB se va stabiliza așadar în 2013 și ulterior va urma o traiectorie descendentă, în condițiile continuării reducerii deficitului. Evoluția datoriei este influențată de mai multe operațiuni din afara bugetului, inclusiv achiziții importante de active financiare, în special pentru o posibilă recapitalizare a băncilor și pentru finanțarea întreprinderilor de stat, și de diferențele dintre dobânzile acumulate și dobânzile plătite efectiv.

---

1 JO L 118, 12.5.2010, p. 1.

2 15759/09

(4) Criteriul de performanță cantitativă trimestrială referitor la soldul de trezorerie al administrațiilor publice pentru prima jumătate a anului 2011 a fost îndeplinit. Totuși, date recente au indicat apariția unei diferențe între tendințele bugetare și țintele de deficit pentru 2011. Depășirea cheltuielilor în prima jumătate a anului, veniturile nefiscale sub așteptări și reclasificarea anumitor operațiuni au condus la un deficit estimat de aproximativ 1,1 % din PIB pentru întregul an 2011. Costurile nete legate de vânzarea Banco Português de Negócios (BPN) ar adăuga încă 0,2 % din PIB la deficitul global. Autoritățile au reacționat cu promptitudine. Execuția bugetară a devenit mai strictă, s-a introdus o majorare unică a impozitului pe venit, s-au aplicat anticipat creșteri ale ratelor TVA-ului pentru gazele naturale și energia electrică, prevăzute pentru 2012, iar vânzările de concesiuni se vor intensifica. Autoritățile trebuie, de asemenea, să depună eforturi pentru adoptarea altor măsuri de consolidare cu caracter permanent și/sau să aplice anticipat alte măsuri planificate pentru anul următor. Procesul, aflat în desfășurare, de transfer eșalonat al fondurilor de pensii ale băncilor către sistemul de asigurări sociale de stat trebuie să furnizeze în mod excepțional o rezervă care să contribuie la îndeplinirea țintei de deficit pentru 2011. Activele acumulate în aceste fonduri de pensii nu trebuie utilizate în detrimentul sustenabilității fiscale pe termen lung. Se fac progrese pentru consolidarea gestionării finanțelor publice prin îmbunătățirea raportării și a monitorizării și prin reformarea cadrului bugetar, în conformitate cu recomandările formulate de serviciile Comisiei Europene și ale Fondului Monetar Internațional.

(5) Băncile depun eforturi pentru a atinge cerințele de capital propriu mai ridicate impuse de program. Legislația existentă se modifică pentru a consolida mecanismul amplificat de sprijinire a solvabilității. O reducere echilibrată și regulată a efectului de levier în sectorul bancar rămâne esențială, menținând totodată un nivel adecvat de creditare pentru a permite sectoarelor dinamice să stimuleze creșterea. A fost găsit un cumpărător pentru BPN, deși tranzacția mai necesită aprobarea autorităților UE din sectorul concurenței. S-au înregistrat de asemenea progrese în vederea consolidării cadrului de supraveghere și de reglementare, inclusiv prin intermediul asistenței tehnice. Băncile portugheze au trecut simulările de criză din iulie 2011 ale Autorității bancare europene cu rezultate diferite, accentuând necesitatea de a aplica reformele din cadrul programului pentru consolidarea sectorului.

(6) În pofida primei tranșe relativ mari plătite în cadrul asistenței financiare, situația trezoreriei publice este în continuare supusă unor tensiuni. Aceasta se explică prin creșterea nevoilor de finanțare ale întreprinderilor de stat, printr-o creștere puternică a rambursărilor către gospodării ale certificatelor de economii și prin persistența unor perturbări pe piața financiară.

(7) Este esențială înregistrarea de progrese în ceea ce privește reformele de pe piața muncii și cea a produselor pentru restabilirea competitivității și mărirea potențialului de creștere. În această privință, drepturile speciale ale statului în societățile private au fost eliminate înainte de termen. Programul de privatizare este intensificat și extins. Restructurarea profundă și urgentă a întreprinderilor de stat se numără printre prioritățile de pe agenda guvernului. Reformele de pe piața muncii destinate să armonizeze protecția și drepturile acordate prin contractele pe durată determinată și prin cele pe durată nedeterminată, precum și să stabilească un fond finanțat de angajator pentru plata drepturilor compensatorii ale lucrătorilor progresează. Se înregistrează progrese în pregătirea unei așa-numite devalorizări fiscale neutre din punct de vedere bugetar, iar autoritățile rămân angajate să facă un prim progres important în acest domeniu cu bugetul pe 2012.

(8) Ținând cont de aceste evoluții, Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului trebuie modificată,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Articolul 3 din Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului se modifică după cum urmează:

(1) la alineatul (5), literele (a), (b) și (c) se înlocuiesc cu următorul text:

„ (a) Portugalia implementează integral măsurile de consolidare bugetară prevăzute în bugetul pentru 2011, în valoare de aproximativ 9 miliarde EUR, și măsurile suplimentare de consolidare pe care guvernul le-a anunțat de la această dată. Pentru a contracara tendințele bugetare nefavorabile și riscurile emergente pentru atingerea țintei deficitului pentru 2011, Portugalia înăspreşte execuția bugetară, aplică majorarea unică deja aprobată în contextul impozitului pe venit în 2011, devansează din 2012 la 1 octombrie 2011 majorarea ratei TVA-ului pentru gaze naturale și energie electrică și intensifică vânzările de concesii. Guvernul trebuie de asemenea să depună eforturi pentru a adopta alte măsuri de consolidare cu caracter permanent și/sau pentru a aplica anticipat alte măsuri planificate pentru 2012. Procesul, aflat în desfășurare, de transfer eşalonat al fondurilor de pensii ale băncilor la sistemul de asigurări sociale de stat trebuie să furnizeze în mod excepțional o rezervă care să contribuie la îndeplinirea țintei de deficit bugetar pentru 2011. Activele acumulate în aceste fonduri de pensii nu trebuie utilizate în detrimentul sustenabilității pe termen lung.”

„ (b) Portugalia adoptă măsuri care să contribuie la consolidarea gestionării finanțelor publice. Portugalia implementează măsurile prevăzute în noua lege privind cadrul bugetar, printre care elaborarea unui cadru bugetar pe termen mediu, pregătirea unei strategii bugetare pe termen mediu și înființarea unui Consiliu bugetar independent. Cadrul bugetar la nivel local și regional trebuie substanțial consolidat, în special prin alinierea legislațiilor respective referitoare la finanțare la cerințele noii legi privind cadrul bugetar. Portugalia îmbunătățește procesul de raportare și monitorizare a finanțelor publice, cu privire la anumite arierate; aceasta instituie o strategie pentru plata arieratelor și consolidează normele și procedurile privind execuția bugetară. Portugalia începe să analizeze sistematic și regulat, în cadrul procesului bugetar, riscurile bugetare, inclusiv pe cele asociate parteneriatelor public-privat și întreprinderilor de stat.”

„ (c) Portugalia continuă consolidarea funcționării pieței muncii, în special prin luarea de măsuri de reformare a legislației privind protecția locurilor de muncă, a politicii referitoare la stabilirea salariilor și a politicii active privind piața muncii.”

(2) la alineatul (5), litera (e) se înlocuiește cu următorul text:

„ (e) Portugalia continuă deschiderea economiei pentru concurență. Guvernul trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că statul portughez sau organismele publice nu încheie, în calitate de acționar, acorduri ale acționarilor care ar putea împiedica libera circulație a capitalurilor sau ar putea influența controlul gestiunii societăților. Noua lege a privatizării respectă de asemenea principiile liberei circulații a capitalurilor, nu acordă și nu permite acordarea de drepturi speciale statului. Se efectuează o revizuire a legislației privind concurența în scopul îmbunătățirii rapidității și a eficienței punerii în aplicare a normelor de concurență.”

(3) la alineatul (5) se adaugă literele (g) și (h):

„ (g) Portugalia adoptă măsuri pentru a îmbunătăți eficiența și sustenabilitatea întreprinderilor de stat la nivel central, regional și local. Portugalia pregătește un document de strategie cuprinzător referitor la întreprinderile de stat, care să revizuiască structura tarifară și prestarea de servicii, precum și un plan destinat să reducă nevoile de finanțare ale acestora începând cu 2012. Portugalia implementează planurile în curs pentru a reduce costurile operaționale cu cel puțin 15 % în medie în întreprinderile de stat care depind de administrația centrală din afara sectorului de sănătate și pregătește un plan echivalent pentru întreprinderile de stat care depind de administrațiile locale și regionale.”

„ (h) Portugalia implementează programul de privatizare. În special, acțiunile deținute de sectorul public în EDP, REN și GALP și, în cazul în care condițiile de piață o permit, TAP, sunt vândute în 2011. Se elaborează un plan strategic pentru privatizarea Parpublica. Planul de privatizare care durează până în 2013 se referă, de asemenea, la Aeroportos de Portugal, sucursala de transport de marfă a CP, la Correios de Portugal și Caixa Seguros, precum și la o serie de companii mai mici.”

(4) la alineatul (6), literele (a) și (b) se înlocuiesc cu următorul text:

„ (a) Bugetul pentru 2012 include o recalibrare, cu efecte neutre pentru buget, a sistemului fiscal, în vederea scăderii costurilor cu forța de muncă și a stimulării competitivității. Reforma se elaborează în consultare cu CE, FMI și BCE.”

„ (b) Măsurile, definite în considerentele (c) și (d), care se ridică la cel puțin 5,1 miliarde EUR, sunt incluse în bugetul pe 2012. Se iau măsuri suplimentare, în special în ceea ce privește cheltuielile, pentru a elimina orice eventuală diferență rezultată din evoluțiile bugetare din 2011. Guvernul pregătește o evaluare actualizată a situației și a perspectivelor bugetare în vederea discutării bugetului pe 2012 cu CE, FMI și BCE, înainte de aprobarea acestuia de către guvern.”

(5) la alineatul (8), literele (a), (b) și (c) se înlocuiesc cu următorul text:

„ (a) încurajează băncile să își consolideze rezervele de colateral și monitorizează emiterea de obligațiuni bancare garantate de stat, care a fost autorizată până la 35 de miliarde EUR, în conformitate cu normele UE privind ajutoarele de stat.”

„ (b) urmărește îndeaproape planurile prezentate de bănci pentru a atinge o rată a capitalului de bază de nivel 1 (Tier 1) de 9 % la sfârșitul anului 2011 și 10 % cel târziu până la sfârșitul anului 2012. Dacă băncile nu pot îndeplini cerințele de capital la timp, acestea ar putea solicita un aport temporar de capital pentru bănci private din partea sectorului public prin intermediul mecanismului instituit de sprijinire a solvabilității bancare în valoare de 12 miliarde EUR.”

„(c) asigură o reducere echilibrată și regulată a efectului de levier în sectorul bancar, care rămâne esențială pentru eliminarea permanentă a dezechilibrelor de finanțare. Planurile de finanțare ale băncilor urmăresc o reducere a raportului împrumuturi-depozite la aproximativ 120 % și o reducere a dependenței de finanțarea din partea Eurosistemului pe durata programului. Banca Portugaliei trebuie să ceară băncilor să își revizuiască planurile de finanțare până la sfârșitul lunii septembrie. Aceste planuri de finanțare sunt revizuite trimestrial, începând cu a doua revizuire a programului. Banca Portugaliei ia măsurile adecvate în caz de abateri de la planurile de finanțare ale băncilor. ”

(6) la alineatul (8), litera (e) se înlocuiește cu următorul text:

„(e) se asigură că banca de stat Caixa Geral de Depositos (CGD) face obiectul unui proces de reorganizare în vederea majorării adecvate a bazei de capital a componentei sale bancare. Resursele necesare pentru a majora baza de capital trebuie să vină din cadrul grupului.; finalizează vânzarea Banco Português de Negócios (BPN) după aprobarea din partea Comisiei Europene în conformitate cu normele de concurență și cu cele referitoare la ajutoarele de stat.”

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Portugheze.

Articolul 3

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele